

בש"פ 5001/14 - איוון שפרנוביץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 5001/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

העורר: איוון שפרנוביץ

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 - החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק מ"ת 54871-06-14 שניתנה ביום 10.7.2014 על ידי כבוד השופט צ' קפאח

תאריך הישיבה: כ"ה בתמוז התשע"ד (23.7.2014)

בשם העורר: עו"ד משה אלון
בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

החלטה

א. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק מ"ת 54871-06-14 מיום 10.7.14 (השופט צ' קפאח), בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. עניינה של הפרשה בעיקרה עבירות מין.

רקע והליכים

ב. ביום 27.6.14 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו 12 אישומים; כתב אישום מתוקן הוגש ביום 7.7.14 (תפ"ח 54877-06-14). כנטען בחלק הכללי של כתב האישום, העורר שירת (עובר למעצרו) כשוטר סיוור בתחנת גבעתיים. בשנת 2007 הכיר את א' (להלן המתלונן) ובין השניים נוצר קשר חברי. במהלך התקופה בה שירת המתלונן בצה"ל, בין מרץ 2009 לנובמבר 2011, הביע העורר את רצונו לקיים מגע מיני מלא עם המתלונן, אך המתלונן סירב

לבקשה. נוכח הלחץ שהופעל עליו, הסכים המתלונן למגע מיני "קל" עם העורר, אך עמד על סירובו לקיים עימו יחסי מין אוראליים או מלאים. במהלך התקופה ניסה המתלונן לנתק את הקשר. במהלך התקופה, נהגו השניים לצאת למועדונים, במהלכם שתי המתלונן אלוהול עד שלא היה מודע לנעשה. העורר, במספר מקרים שאינו ידוע למאשימה, נהג - כנטען - לקחת את המתלונן ולנצל את מצב הערפול בו היה שרוי.

במסגרת אישומים 1-8 נטען, כי במספר מועדים ביצע העורר מעשים מיניים שונים במתלונן בעודו שרוי במצב ערפול וללא מודעות למעשיו, ואף צילם את המעשים. בגין המתואר באישומים 1-8 יוחסו לעורר העבירות הבאות: שבע עבירות של מעשה סדום בנסיבות אינוס לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; ריבוי עבירות של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(3) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"ב-1982; ריבוי עבירות של מעשה מגונה בנסיבות אינוס לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(4) לחוק העונשין.

במסגרת האישום התשיעי, נטען כי לעורר מתוקף תפקידו במשטרה היתה גישה למאגרי מידע משטרתיים, וכי נכנס למאגרים וגילה שהמתלונן הוציא רשיונות נהיגה לאופנוע ולרכב במהלך חודש יוני 2013, בעקבות כך שלח העורר ביום 5.7.13 למתלונן הודעת ברכה באמצעות אתר פייסבוק. בגין המתואר באישום התשיעי יוחסה לעורר עבירה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות.

במסגרת האישום העשירי, נטען כי העורר אסף את כל התמונות והסרטים בהם צילם את המתלונן בעירום ובסיטואציות מיניות לתוך תיקייה במחשבו הביתי, תחת השם "להרוס חיים". העורר אף איחסן את החומר במכשיר נייד. בתחילת שנת 2013 איים העורר על המתלונן, כי אם ינתק עימו את הקשר יש ברשותו "מגירה אחורית שמחכה ליום שחור". המתלונן ניתק את הקשר עם העורר, ובתגובה הגיע זה ביום 14.5.21 לבית משפחת המתלונן וברשותו מפתח לבית, אשר הוחזק בידיו במשך חודשים רבים ללא ידיעת המתלונן. העורר יצר קשר עם אחות המתלונן (להלן המתלוננת), וביקש לדעת היכן היא נמצאת, המתלוננת השיבה כי איננה בבית. העורר התקשר לקו הטלפון בבית משפחת המתלונן בסמוך לשעה 1000 ושוחח עם אם המתלונן ובריר מי נמצא בבית. לבקשת המתלוננת השיבה האם כי בתה איננה בבית. העורר חיכה מחוץ לבית, וכשראה את האם יוצאת מהבית נכנס בעזרת המפתח שברשותו, וזאת במטרה להתחקות אחר המתלונן ולהעביר לו מסר למען יחדש עמו את הקשר. בעקבות האירועים, נעצר העורר והובא לחקירה. העורר ניסה להפעיל לחץ על המתלוננת לבטל את התלונה נגדו, וכתב למתלונן מסרון שלשון: "אני עצור בשכונת. תבקש מאחותך לבטל תלונה ולא לחרבש לי את החיים". בגין המתואר באישום העשירי יוחסו לעורר עבירות של התפרצות למקום מגורים לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק זה, הדחה בחקירה לפי סעיף 245 לחוק העונשין ועבירה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות.

במסגרת האישום האחד עשר, נטען כי לאחר מעצרו של העורר, שוחרר בתנאים מגבילים והחליט "להעניש" את המתלונן. ביום 11.6.14 (20 יום לאחר המעצר) הפיק תעודת זהות מזויפת על שם המתלונן והדביק בה את תמונתו שלו. העורר, אשר ידע כי למתלונן חשבון בבנק מסוים, נכנס לאחד מסניפי הבנק ומשך סכום של 10,000 ₪, תוך שהוא עושה שימוש בתעודה המזויפת. העורר ניסה להשיג בסניף אחר את מספר הקוד הסודי, אך משנתקל בחשד עזב את המקום. בהיכנסו לסניף השלישי, הצליח להשיג את הקוד באמצעות שימוש בתעודה המזויפת. בסניף הרביעי משך בעזרת הקוד הסודי סכום של 6,000 ₪. העורר ניסה למשוך כסף גם בסניף חמישי, אך לא הצליח עקב חשד שהתעורר. ביום המחרת, נכנס באמצעות הקוד הסודי לחשבון הבנק והורה על פדיון הפיקדונות בסכום של 12,000 ₪; בהמשך היום נטל העורר הלוואה בסך 29,000 ₪. ביום המחרת ניסה העורר למשוך את כספי הלוואה אך הדבר לא צלח עקב חשד שהתעורר. ביום 15.6.14 קרע העורר את התעודה המזויפת ואת הפתקיות המתעדות את הפעולות הבנקאיות

שביצע וזרקן לפח. בגין המיוחס לו במסגרת האישום האחד עשר, יוחסו למשיב עבירה של זיוף בכוונה לקבל דבר לפי סעיף 418 לחוק העונשין, חמש עבירות של שימוש במסמך מזויף לפי סעיף 420 לחוק העונשין, חמש עבירות של התחזות לאדם אחר לפי סעיף 441 לחוק העונשין, שלוש עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, שתי עבירות של נסיון לקבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 וסעיף 25 לחוק העונשין, עבירה של השמדת ראיה לפי סעיף 242 לחוק העונשין ועבירה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות.

במסגרת האישום השנים עשר נטען, כי ביום 13.6.14 התקשר העורר לחברת האשראי של המתלונן, הזדהה ככזב כמתלונן ומסר כי כרטיסי האשראי אבדו לו ולפיכך ביקש כי יבוטלו. הכרטיסים בוטלו ללא ידיעתו או רשותו של המתלונן. בגין המיוחס לו במסגרת האישום השנים עשר, יוחסו למשיב עבירות של הונאה בכרטיס חיוב לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986, התחזות כאדם אחר לפי סעיף 441 לחוק העונשין ועבירה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות.

ג. עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נטען כי למאשימה ראיות לכאורה להוכחת אשמת המשיב, וכי קמה בעניינו עילת מעצר סטטוטורית נוכח מסוכנותו והחשש לשיבוש מהלכי משפט. בדיון שהתקיים ביום 27.6.14 התבקשה דחיה לשם לימוד חומר החקירה. לבקשת בא כוח העורר, הורה בית המשפט על הסתכלות פסיכיאטרית בעורר בבית המעצר נוכח מצבו הנפשי. בדיון מיום 7.7.14 הסכים בא כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה, אך ביקש לשחרר את העורר לחלופת מעצר, וזאת בשל העדר עבר פלילי והתרחשות העבירות כשלוש שנים קודם לכן.

בהחלטה מיום 10.7.14 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו (מ"ת 54871-06-14, השופט צ' קפאח). נקבע, כי מעשיו של העורר כפי שפורטו בכתב האישום מלמדים על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו, והמתעצמת נוכח העובדה שכבר באפריל 2011 נערך העורר לסחיטה אפשרית של המתלונן באמצעות צילום המעשים, כמו גם נוכח "מסע הענישה" שנקט כנגד המתלונן משזה ההין לנתק הקשרים עימו. נקבע, כי יש לייחס משמעות מחמירה לאמירותיו של העורר לאחר מעצרו השני, שמהן השתמע כי רצונו לנקום במתלונן. נקבע כי מהתנהגות העורר "מצטיירת תמונה של התנהגות חסרת מעצורים", וכי לא ניתן ליתן בו אמון. עוד נקבע, כי העורר הוכיח שבכוחו לפגוע במתלונן מרחוק, תוך שימוש במכשירי טלפון ועזרי מחשב, כך ששחרורו לחלופה יפגע בהכרח במתלונן ובמשפחתו.

הערר והדיון

ד. בערר נטען, כי לצד ההסכמה לקיומן של ראיות לכאורה קיימות טענות לחולשה ראייתית ביחס לעבירות המין המיוחסות לעורר. נטען, כי המתלונן והעורר היו מצויים בקשר אהבים ארוך שנים, וכי המתלונן יזם חלק מן המגעים המיניים עם העורר ואף היה פעיל במהלך האירועים המתוארים ולא במצב ערפול כנטען. נטען, כי המתלונן בחר להישאר בקשר עם העורר במשך השנים, וכי תלונתו עתה נובעת מבושתו בשל נטייתו המינית. עוד נטען, כי העורר לא הפר את התנאים המגבילים בהם היה נתון מששחרר ממעצרו הראשון, וכי לא ניתן משקל להיעדרו של עבר פלילי. עוד נטען, כי שגה בית המשפט קמא משלא הפנה את העורר לתסקיר שירות המבחן, אשר יבחן את מסוכנותו ואת חלופת המעצר המוצעת.

ה. בדיון טען עורך דין אלון לעורר, שמדובר בקצין לשעבר ואיש משטרה שעד לאירועים בהם מדובר היה עברו ללא דופי, ועל כן היה מקום לתסקיר. עוד נאמר, כי לא נטען ולא הובאו ראיות שהעורר הביא את המתלונן לערפול חושים כאמור בהחלטה בבית המשפט קמא; מסוכנות העורר ניתנת לנטרול במעצר בבית הוריו בפיקוח ובאיזוק; מרבית העבירות הן בנות שלוש שנים ויותר ומאז לא היה קשר מיני, וכשהיה בשעתו קשר כזה היה דו-צדדי, והמתלונן גם לא ביקש להפסיק את הקשר.

ו. למדינה טענה עורכת דין משגב, כי עסקינן בהצטברות עבירות ומכאן המסוכנות הרבה בעורר, שהוא אובססיבי כלפי המתלונן ובחינת "עזה כמוות אהבה קשה כשאל קנאה", כשהמתלונן מנתק את הקשר פותח העורר במסע נקמה כלכלי ותוך איום כי "לכל שבת יש מוצאי שבת".

הכרעה

ז. עסקינן בפרשה עצובה עד מאוד, של - אכן - אובססיביות של אהבה שהפכה לכאורה להפכה של אהבה. ואולם, לאחר העיון ולאחר ששקלתי והתלבטתי אם יש מקום להזמנת תסקיר לשם תמונה רחבה יותר של העורר לפני בית המשפט המחוזי, הגעתי לכלל מסקנה כי צדק בית המשפט, מכל מקום לעת הזאת, ואין מקום להיעתר לערר. אוחז את השור בקרניו.

הטעם העיקרי, מעבר למעשים המיניים שבאישומים 1-8, הוא האובססיביות כלפי המתלונן, כעולה מן האישומים 10 ואילך. העובדה לכאורה שלאחר שנעצר העורר ביום 21.5.2014 ושחרר בתנאים מגבילים החל בפעילות פלילית מתוחכמת נגד המתלונן, וזאת כ"ענישת" המתלונן, מדאיגה - במיוחד בהצטברה יחד - ואומרת דרשני בהקשר המעצר. אילולא כן, ונוכח הזמן שחלף מעבירות המין, הייתי נוטה להזמין תסקיר, אך סבורני שבשלב זה חשש המסוכנות גדול מדי. אמנם עסקינן במסוכנות "נקודתית", אך בשלב הנוכחי עוצמתה אינה תומכת בשחרור, כך חוששני. אין בכך כדי לנעול כליל את הדלת לחלופה, למשל לאחר עדות המתלונן, אך לעת הזאת איני רואה להתערב בהחלטת בית המשפט קמא, ואיני נעתר לערר.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשע"ד (24.7.2014).

שׁוֹפֵט